

[Undervisnings- og forskningsministeren]

Vi skal ikke blot gøre det til vort mål at sikre kvaliteten; vi skal arbejde på at hæve kvaliteten, så de danske uddannelser fuldt ud lever op til de bedste internationale standarder. Vi skal i stigende grad opfatte det danske forskningsmiljø som en del af et internationalt miljø, hvor vi skal have den ambition at måle os med de bedste i udlandet.

Det undrer mig, at netop denne debat, som jeg som minister gerne selv vil sætte højt på dagsordenen, bliver rejst af et af de oppositionspartier, som i december måned opfordrede regeringen til at åbne dørene til vore videregående uddannelser og lukke, hvad man kaldte alle kvalificerede ansøgere ind på en uddannelse, der passer til deres interesseområde.

Hvis man følger dette forslag fra SF, kan man ikke samtidig sige, at man sætter kvaliteten i højsædet. Man kan ikke forene tanken om ukritisk at lukke mange tusinde ekstra studerende ind hvert år på de videregående uddannelser med ønsket om at styrke kvaliteten. Her må SF indse, at man ikke både kan blæse og have mel i munden.

Man kan få at vide fra alle institutionerne, at hvis man oversvømmer dem med ret mange flere studerende, vil det virkelig gå ud over kvaliteten. Man vil også kunne få bekræftet, at der allerede i dag er gjort skade på kvaliteten på grund af, at vi har presset så mange studerende ind.

SF vil måske så sige, at vi bare kan bevilge langt flere midler. Men selv om vi gjorde det, ville der opstå kvalitetsproblemer. Bemærk, hvor hårdt det gik ud over kvaliteten, da væksten i de videregående uddannelser var alt for stærk i 1960'erne og i begyndelsen af 1970'erne! Bemærk det forskerpukkelproblem, vi fik!

Så selv om man havde penge nok, ville man alligevel få kvalitetsproblemer, hvis man lukkede alle ind efter SF's recept. Når SF siger, at det er alle kvalificerede, der skal lukkes ind, håber jeg naturligvis, at man så ikke tænker på dem, der i dag er berettigede til at sætte kryds i ansøgningskemaerne, men at man regner med indførelse af et helt nyt og højere ambitionsniveau, når det gælder krav til studerende, der optages.

Hvis det er tilfældet, kan der måske blive lidt mening i det. Ellers er der ingen mening i det.

Hvis kravet om flere uddannelsespladser skal forenes med ønsket om en styrkelse af kvaliteten, må Folketinget med andre ord være med til at tilvejebringe en række nødvendige forudsætninger, og dem vil jeg gerne nævne nu:

Vi må have flerårige aftaler om optagelseskapacitet og økonomiske rammer, så institutionerne får rimelige planlægningsvilkår og får mulighed for at planlægge den eventuelt stigende tilgang.

Adgangskravene til uddannelserne på universiteter og højere læreanstalter må skærpes. Jeg siger ikke, at adgangsbegrænsningen må skærpes, jeg siger, at adgangskravene må skærpes, så kvalitet sikres gennem rekruttering af studerende, som virkelig har de bedste opnåelige kvalifikationer. Deri ligger, at man ikke nødvendigvis skal optage hvem som helst, der har en hvilken som helst adgangsgivende eksamen. Hvis man gør dette sidste, tvinger man institutionerne til at bruge af deres kort afmålte tid og deres sparsomme midler til at bringe studerende op på et rimeligt startniveau; og det er jo i virkeligheden ikke rimeligt, at videregående uddannelsessteder skal bruge penge til det.

Noget ganske tilsvarende må gælde ved overgangen fra bachelor- til kandidatuddannelsen. Der bør være særskilt optagelse. Der bør stilles kvalitetskrav i den hensigt at øge niveauet i kandidatuddannelserne og dermed også i forskeruddannelsen.

Hvis man ikke vil være med til det, sælger man ud af kvalitetshensyn til fordel for andre hensyn, og det må man sige rent ud. Man kan ikke sige, at det er kvalitet, man vil have, samtidig med at man ikke vil stille kvalitetskrav. At stille kvalitetskrav svarer helt til at stille krav i almindelighed; det er at vise omsorg og respekt, det er at vise hensyn til kvaliteten i dansk forskning og uddannelse.

Institutionerne bør på forhånd opstille særlige kvalitative niveaukrav, og kun de studerende, som institutionerne finder egnede, skal kunne fortsætte på overliggende uddannelsesforløb. Det er altså et spørgsmål om, at institutionerne skal tage sig sammen og stille kvalitetskrav, hvilket det i dag kniber gevaldigt med.

Man kan også sige det på en anden måde: Når man iagttager dem, som bliver afvist ved